

Suvestinė redakcija nuo 2014-03-08 iki 2019-04-23

Isakymas paskelbtas: Žin. 2012, Nr. [140-7218](#), i. k. 1122270ISAK001R-302

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTRO
Į S A K Y M A S

**DĖL TEISMO EKSPERTO KVALIFIKACIJOS SUTEIKIMO IR TEISMO
EKSPERTO KVALIFIKACIJOS PAŽYMĖJIMO IŠDAVIMO TVARKOS APRAŠO
PATVIRTINIMO**

2012 m. lapkričio 30 d. Nr. 1R-302
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos teismo ekspertizės įstatymo 6 straipsnio 1 dalimi, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. spalio 16 d. nutarimu Nr. 1261 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos teismo ekspertizės įstatymo 6 straipsnio 1 dalį:

Preambulės pakeitimai:

Nr. [1R-69](#), 2014-03-06, paskelbta TAR 2014-03-07, i. k. 2014-02894

t v i r t i n u Teismo eksperto kvalifikacijos suteikimo ir teismo eksperto kvalifikacijos pažymėjimo išdavimo tvarkos aprašą (pridedama).

L. E. TEISINGUMO MINISTRO PAREIGAS

REMIGIJUS ŠIMAŠIUS

TEISMO EKSPERTO KVALIFIKACIJOS SUTEIKIMO IR TEISMO EKSPERTO KVALIFIKACIJOS PAŽYMĖJIMO IŠDAVIMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Teismo eksperto kvalifikacijos suteikimo ir teismo eksperto kvalifikacijos pažymėjimo išdavimo tvarkos aprašas (toliau – aprašas) reglamentuoja dokumentų pateikimo teismo eksperto kvalifikacijai įgyti ar pripažinti, teismo ekspertizės įstaigos kvalifikacinės komisijos (toliau – kvalifikacinė komisija) darbo organizavimo, teismo eksperto kvalifikacijos suteikimo ir pripažinimo, teismo eksperto kvalifikacijos pažymėjimo (toliau – kvalifikacijos pažymėjimo) išdavimo tvarką teismo ekspertizės įstaigose.

2. Šio aprašo nuostatos taikomos asmenims, norintiems įgyti teismo eksperto kvalifikaciją, taip pat valstybės narės teismo ekspertams, turintiems valstybės narės kompetentingos institucijos suteiktą teismo eksperto kvalifikaciją ir siekiantiems teismo eksperto kvalifikacijos pripažinimo Lietuvos Respublikoje (toliau – asmenys, siekiantys įgyti teismo eksperto kvalifikaciją).

3. Teismo eksperto kvalifikaciją teismo ekspertizės įstaigoje suteikia ar pripažįsta teismo ekspertizės įstaigos vadovo sudaryta kvalifikacinė komisija Lietuvos Respublikos teismo ekspertizės įstatymo (toliau – Teismo ekspertizės įstatymas), šio aprašo ir teismo eksperto kvalifikacijos suteikimo nuostatų, patvirtintų teismo ekspertizės įstaigos vadovo įsakymu (toliau – kvalifikacijos suteikimo nuostatai), nustatyta tvarka.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1R-69](#), 2014-03-06, paskelbta TAR 2014-03-07, i. k. 2014-02894

4. Šiame apraše vartojamos sąvokos paaiškintos Teismo ekspertizės įstatyme.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1R-69](#), 2014-03-06, paskelbta TAR 2014-03-07, i. k. 2014-02894

II. DOKUMENTŲ PATEIKIMAS

5. Asmenys, siekiantys įgyti teismo eksperto kvalifikaciją, turi kreiptis į teismo ekspertizės įstaigos, atliekančios tos rūšies ekspertizes, kurias asmuo pageidauja daryti, vadovą ir pateikti šiuos dokumentus:

5.1. prašymą suteikti ar pripažinti tos rūšies teismo ekspertizes darančio teismo eksperto kvalifikaciją ir išduoti kvalifikacijos pažymėjimą (toliau – prašymas);

5.2. aukštąjį išsilavinimą, tinkantį pasirinktai eksperto specializacijai, liudijančio dokumento kopiją (šis reikalavimas netaikomas valstybės narės teismo ekspertams, siekiantiems teismo eksperto kvalifikacijos pripažinimo);

5.3. asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją;

5.4. gyvenimo aprašymą;

5.5. valstybės narės kompetentingos institucijos išduotų dokumentų, kuriais patvirtinama teisė atlikti teismo ekspertizes valstybėje narėje ir įrodoma, kad ši teisė nėra sustabdyta ar panaikinta, kopijas, kai teismo eksperto kvalifikacijos pripažinimo siekia valstybės narės teismo ekspertas;

5.6. valstybės narės kompetentingos institucijos išduoto dokumento, patvirtinančio, kad asmuo nebuvo teistas už labai sunkų ar sunkų nusikaltimą, taip pat už nusikaltimą teisingumui, valstybės tarnybai ir viešiesiems interesams, kopiją, kai teismo eksperto kvalifikacijos pripažinimo siekia valstybės narės teismo ekspertas;

5.7. dokumentų, leidžiančių disponuoti slapta valstybės informacija ar dirbti su pavojingais, ribotoje ar draustinoje apyvartoje esančiais objektais (šis reikalavimas taikomas asmenims, nedirbantiems teismo ekspertizės įstaigoje ir siekiantiems įgyti teismo eksperto kvalifikaciją toms ekspertizės rūšims, kurios yra susijusios su slapta valstybės informacija ar su pavojingų ir ribotoje ar draustinoje apyvartoje esančių objektų tyrimu (šaunamieji ginklai, narkotinės ir psichotropinės medžiagos ir pan.) kopijas;

5.8. kitų dokumentų, nurodytų kvalifikacijos suteikimo nuostatuose, kopijas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1R-69](#), 2014-03-06, paskelbta TAR 2014-03-07, i. k. 2014-02894

6. Duomenis apie Lietuvos Respublikos piliečio ir užsieniečio, kurio nuolatinė gyvenamoji vieta yra Lietuvos Respublikoje, teistumą (neteistumą) gauna teismo ekspertizės įstaiga Lietuvos Respublikos įtariamųjų, kaltinamųjų ir nuteistųjų registro įstatymo nustatyta tvarka.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1R-69](#), 2014-03-06, paskelbta TAR 2014-03-07, i. k. 2014-02894

7. Asmuo, siekiantis įgyti teismo eksperto kvalifikaciją, šio aprašo 5 punkte nurodytus dokumentus teismo ekspertizės įstaigai gali pateikti tiesiogiai, siųsti paštu arba elektroninėmis ryšio priemonėmis, kuriomis galima tinkamai identifikuoti asmenį, taip pat elektroninėmis ryšio priemonėmis per Lietuvos Respublikos paslaugų įstatyme nurodytą kontaktinį centrą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1R-69](#), 2014-03-06, paskelbta TAR 2014-03-07, i. k. 2014-02894

8. Neteko galios nuo 2014-03-08

Punkto naikinimas:

Nr. [1R-69](#), 2014-03-06, paskelbta TAR 2014-03-07, i. k. 2014-02894

9. Kilus abejonių dėl dokumentų kopijų tikrumo, teismo ekspertizės įstaiga turi teisę prašyti asmens, pateikusio dokumentų kopijas, pateikti dokumentų originalus. Tokiu atveju asmuo, siekiantis įgyti teismo eksperto kvalifikaciją, privalo dokumentų originalus pateikti iki kvalifikacinės komisijos posėdžio, į kurį kviečiamas dalyvauti, pradžios. Pateikti dokumentų originalai sutikrinami su dokumentų kopijomis iki kvalifikacinės komisijos posėdžio pradžios ir gražinami juos pateikusiam asmeniui. Nepateikus dokumentų originalų ar nustačius, kad dokumentų originalai neatitinka pateiktų dokumentų kopijų, atsisakoma suteikti ar pripažinti teismo eksperto kvalifikaciją. Atsisakymas suteikti ar pripažinti teismo eksperto kvalifikaciją įrašomas į kvalifikacinės komisijos posėdžio protokolą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1R-69](#), 2014-03-06, paskelbta TAR 2014-03-07, i. k. 2014-02894

10. Vietoj šio aprašo 9 punkte nurodytų dokumentų originalų gali būti pateikiamos notaro ar dokumentą sudariusios institucijos (įstaigos) patvirtintos kopijos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1R-69](#), 2014-03-06, paskelbta TAR 2014-03-07, i. k. 2014-02894

11. Užsienio valstybių institucijų išduoti dokumentai turi būti pateikti išversti į lietuvių kalbą ir patvirtinti vertėjo parašu.

12. Jeigu asmuo, siekiantis įgyti teismo eksperto kvalifikaciją, pateikia neišsamų ar netinkamai įformintą prašymą arba ne visus reikiamus šio aprašo 5 punkte nurodytus dokumentus, per 5 darbo dienas nuo prašymo gavimo dienos jam išsiunčiamas pranešimas per nurodytą terminą, kuris negali būti trumpesnis kaip 5 darbo dienos, pateikti išsamų ar tinkamai įformintą prašymą ir (arba) trūkstamus dokumentus. Jeigu asmuo per pranešime nurodytą terminą nepateikia išsamaus ar tinkamai įforminto prašymo ir (arba) trūkstančių dokumentų, ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo šio punkte nurodytame pranešime

numatyto termino pabaigos išsiunčiamas atsisakymas priimti nagrinėti prašymą.

13. Teismo ekspertizės įstaigos vadovas ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo šio aprašo 5 punkte nurodytų dokumentų ir visos kitos sprendimui priimti reikalingos informacijos gavimo dienos išnagrinėja prašymą ir asmeniui, pateikusiam prašymą, išsiunčia sprendimą:

1) leisti arba neleisti pasirengti įgyti teismo eksperto kvalifikaciją, kai teismo ekspertizės įstaigoje nustatytas reikalavimas pasirengti įgyti teismo eksperto kvalifikaciją;

2) leisti arba neleisti laikyti Teismo ekspertizės įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktuose nurodytus egzaminus;

3) perduoti arba neperduoti valstybės narės teismo eksperto prašymą dėl teismo eksperto kvalifikacijos pripažinimo svarstyti kvalifikacinei komisijai.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1R-69](#), 2014-03-06, paskelbta TAR 2014-03-07, i. k. 2014-02894

13¹. Jeigu 13 punkte nurodyti sprendimai neišsiunčiami per nustatytą terminą, laikoma, kad priimtas sprendimas leisti pasirengti įgyti teismo eksperto kvalifikaciją arba laikyti Teismo ekspertizės įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktuose nurodytus egzaminus arba perduoti prašymą dėl teismo eksperto kvalifikacijos pripažinimo svarstyti kvalifikacinei komisijai.

Papildyta punktu:

Nr. [1R-69](#), 2014-03-06, paskelbta TAR 2014-03-07, i. k. 2014-02894

III. KVALIFIKACINĖS KOMISIJOS DARBO ORGANIZAVIMAS

14. Kvalifikacinė komisija sudaroma teismo ekspertizės įstaigos vadovo įsakymu Teismo ekspertizės įstatymo nustatyta tvarka.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1R-69](#), 2014-03-06, paskelbta TAR 2014-03-07, i. k. 2014-02894

15. Kvalifikacinės komisijos darbą organizuoja ir jam vadovauja kvalifikacinės komisijos pirmininkas.

16. Kvalifikacinės komisijos darbo forma yra posėdžiai. Posėdžių datą, laiką ir vietą nustato komisijos pirmininkas. Komisijos sekretorius apie kvalifikacinės komisijos posėdžio datą, laiką ir vietą asmenims, siekiantiems įgyti teismo eksperto kvalifikaciją, praneša ne vėliau kaip prieš 10 darbo dienų iki nustatyto posėdžio datos.

17. Kvalifikacinės komisijos posėdžius protokoluoja teismo ekspertizės įstaigos vadovo paskirtas kvalifikacinės komisijos sekretorius, kuris nėra kvalifikacinės komisijos narys.

18. Kvalifikacinės komisijos nariai su pretendentų pateiktais dokumentais susipažįsta ne vėliau kaip likus 1 darbo dienai iki posėdžio pradžios.

19. Kvalifikacinės komisijos posėdis yra teisėtas, jeigu jame dalyvauja ne mažiau kaip pusė komisijos narių. Kvalifikacinės komisijos posėdžiui pirmininkauja komisijos pirmininkas.

20. Jei paaiškėja, kad kvalifikacinės komisijos narys yra pretendento sutuoktinis, artimas giminaitis ar asmuo, susijęs svainystės ryšiais, arba yra kitokių aplinkybių, galinčių kelti abejonių dėl nešališkumo vertinant dalyvaušančius pretendentes, kvalifikacinės komisijos narys turi nusišalinti nuo tokio pretendento ar visų dalyvaujančių pretendentų vertinimo. Apie nusišalinimą nurodoma kvalifikacinės komisijos posėdžio protokole.

21. Kvalifikacinė komisija sprendimus priima pretendentes nedalyvaujant.

22. Kvalifikacinės komisijos sprendimai įrašomi į kvalifikacinės komisijos posėdžio protokolą. Kvalifikacinės komisijos posėdžio protokolą pasirašo kvalifikacinės komisijos pirmininkas ir kvalifikacinės komisijos sekretorius. Kvalifikacinės komisijos narys, nesutinkantis su kvalifikacinės komisijos sprendimu, turi teisę savo nuomonę išdėstyti raštu, kuri pridedama prie kvalifikacinės komisijos posėdžio protokolo.

23. Pretendentui, dalyvavusiam kvalifikacinės komisijos posėdyje, pageidaujant išduodamas kvalifikacinės komisijos posėdžio protokolo išrašas.

IV. TEISMO EKSPERTO KVALIFIKACIJOS SUTEIKIMAS IR PRIPAŽINIMAS

24. Asmenims, norintiems įgyti teismo eksperto kvalifikaciją, išskyrus šio aprašo 25 punkte nurodytus valstybės narės teismo ekspertus, teismo eksperto kvalifikacija suteikiama teismo ekspertizės įstaigoje išlaikius teismo eksperto kvalifikacijos egzaminą, kurio programą tvirtina ekspertizės įstaigos vadovas, ir teisinių žinių egzaminą pagal teisingumo ministro patvirtintą teisinių žinių programą asmenims, siekiantiems tapti teismo ekspertais.

24¹. Jeigu teismo ekspertizės įstaigoje yra nustatytas reikalavimas pasirengti įgyti teismo eksperto kvalifikaciją, asmuo, siekiantis tapti teismo ekspertu, gali laikyti šio aprašo 24 punkte nustatytus egzaminus tik įvykdęs šį reikalavimą.

Papildyta punktu:

Nr. [1R-69](#), 2014-03-06, paskelbta TAR 2014-03-07, i. k. 2014-02894

25. Valstybės narės teismo ekspertams, turintiems valstybės narės kompetentingos institucijos suteiktą teismo eksperto kvalifikaciją ir siekiantiems teismo eksperto kvalifikacijos pripažinimo, teismo eksperto kvalifikacija pripažįstama įvertinus valstybėje narėje įgytą teismo eksperto kvalifikaciją ir valstybės narės teismo ekspertui išlaikius teisinių žinių egzaminą pagal teisingumo ministro patvirtintą teisinių žinių programą asmenims, siekiantiems tapti teismo ekspertais.

26. Teismo eksperto kvalifikacijos ir teisinių žinių egzaminų laikymo ir teismo eksperto kvalifikacijos pripažinimo tvarką nustato teismo ekspertizės įstaigos vadovas kvalifikacijos suteikimo nuostatuose.

27. Apie kvalifikacinės komisijos sprendimą suteikti ar pripažinti arba atsisakyti suteikti ar pripažinti teismo eksperto kvalifikaciją ir išduoti teismo eksperto pažymėjimą turi būti pranešta raštu ne vėliau kaip per 5 darbo dienas asmenims, laikiusiems kvalifikacijos ir teisinių žinių egzaminą, – nuo šių egzaminų laikymo dienos, valstybės narės teismo ekspertams, laikiusiems teisinių žinių egzaminą, – nuo kvalifikacinės komisijos sprendimo pripažinti teismo eksperto kvalifikaciją priėmimo dienos.

28. Asmenims, neišlaikiusiems kvalifikacijos egzamino, pakartotinai laikyti šį egzaminą leidžiama ne anksčiau kaip po 1 metų, išskyrus atvejus, kai kvalifikacinė komisija nustato trumpesnį terminą, kuris negali būti trumpesnis kaip pusė metų. Kreipimosi dėl pakartotinio kvalifikacijos egzamino laikymo tvarką nustato kvalifikacijos suteikimo nuostatai.

29. Teismo eksperto kvalifikacija turi būti suteikta ar pripažinta ne vėliau kaip po 3 mėnesių nuo visų šio aprašo 5 punkte nurodytų dokumentų ir kitos informacijos, reikalingos teismo eksperto kvalifikacijai suteikti ar pripažinti ir kvalifikacijos pažymėjimui išduoti, pateikimo.

V. KVALIFIKACIJOS PAŽYMĖJIMO IŠDAVIMAS

30. Asmeniui, kuriam kvalifikacinė komisija suteikė ar pripažino teismo eksperto kvalifikaciją, ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo kvalifikacinės komisijos sprendimo suteikti ar pripažinti teismo eksperto kvalifikaciją priėmimo dienos atitinkamos teismo ekspertizės įstaigos vadovas išduoda kvalifikacijos pažymėjimą. Jeigu asmeniui per šio aprašo 27 punkte nustatytą terminą neišsiunčiamas pranešimas apie kvalifikacinės komisijos priimtus sprendimus ar šiame punkte nustatytais terminais neišduodamas kvalifikacijos pažymėjimas, laikoma, kad priimtas sprendimas suteikti ar pripažinti teismo eksperto kvalifikaciją ir išduoti kvalifikacijos pažymėjimą.

31. Kvalifikacijos pažymėjimo išdavimo diena laikoma kvalifikacijos komisijos sprendimo priėmimo diena.

32. Kvalifikacijos pažymėjimas yra teismo ekspertizės įstaigos vadovo nustatytos formos ir matmenų dokumentas, patvirtinantis asmens pasirengimą atlikti jame nurodytos

rūšies teismo ekspertizės.

33. Kvalifikacijos pažymėjime nurodoma: kvalifikacijos pažymėjimo numeris, teismo eksperto vardas ir pavardė, teismo ekspertizės rūšies pavadinimas, teismo eksperto kvalifikacijos suteikimo data, kvalifikacijos pažymėjimo galiojimo laikas, teismo eksperto kvalifikaciją suteikusi įstaiga. Prireikus kvalifikacijos pažymėjime gali būti nurodomi ir kiti duomenys.

34. Kvalifikacijos pažymėjimą pasirašo ir teismo ekspertizės įstaigos antspaudu patvirtina teismo ekspertizės įstaigos vadovas. Kvalifikacijos pažymėjimai turi būti registruojami teismo ekspertizės įstaigoje šios įstaigos vadovo nustatyta tvarka.

35. Naujas kvalifikacijos pažymėjimas išduodamas šio aprašo nustatyta tvarka pratęsus kvalifikacijos pažymėjimo galiojimo terminą, suteikus teismo eksperto kvalifikaciją atlikti kitos rūšies teismo ekspertizės, pasikeitus teismo eksperto duomenims, taip pat jeigu kvalifikacijos pažymėjimas sugadintas, susidėvėjęs ar prarastas.

VI. TEISMO EKSPERTO KVALIFIKACIJOS ATLIKTI KITOS RŪŠIES TEISMO EKSPERTIZES ĮGIJIMAS, KVALIFIKACIJOS PAŽYMĖJIMO GALIOJIMO TERMINO PRATĖSIMAS, GALIOJIMO SUSTABDYMAS, SUSTABDYMO PANAIKINIMAS IR PRIPAŽINIMAS NEGALIOJANČIU

36. Į Lietuvos Respublikos teismo ekspertų sąrašą įrašytam teismo ekspertui, norinčiam įgyti kvalifikaciją atlikti kitos rūšies teismo ekspertizės, taikomos *mutatis mutandis* šio aprašo ir kvalifikacijos suteikimo nuostatų nuostatos. Šiame punkte nurodytu atveju teismo ekspertui pakartotinai nereikia laikyti teisinių žinių egzamino.

37. Likus ne mažiau kaip dviem mėnesiams iki išduoto kvalifikacijos pažymėjimo galiojimo termino dienos, teismo ekspertas, norintis pratęsti kvalifikacijos pažymėjimo galiojimo terminą, turi pateikti teismo ekspertizės įstaigos, kurioje buvo sudaryta teismo eksperto kvalifikaciją suteikusi kvalifikacinė komisija, vadovui prašymą pratęsti kvalifikacijos pažymėjimo galiojimo terminą. Sprendimą dėl teismo eksperto kvalifikacijos pažymėjimo galiojimo termino pratęsimo priima kvalifikacinė komisija Teismo ekspertizės įstatymo nustatytais terminais.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1R-69](#), 2014-03-06, paskelbta TAR 2014-03-07, i. k. 2014-02894

38. Kvalifikacijos pažymėjimo galiojimo terminas nepratęsiamas, sustabdomas kvalifikacijos pažymėjimo galiojimas ar panaikinamas jo galiojimo sustabdymas, kvalifikacijos pažymėjimas pripažįstamas negaliojančiu kvalifikacinės komisijos sprendimu Teismo ekspertizės įstatyme nustatytais atvejais.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1R-69](#), 2014-03-06, paskelbta TAR 2014-03-07, i. k. 2014-02894

39. Kvalifikacijos pažymėjimo galiojimo termino pratęsimo, kvalifikacijos pažymėjimo galiojimo sustabdymo ar jo galiojimo sustabdymo panaikinimo, kvalifikacijos pažymėjimo pripažinimo negaliojančiu tvarką nustato teismo ekspertizės įstaigos vadovas kvalifikacijos suteikimo nuostatuose.

40. Apie kvalifikacinės komisijos priimtus šio aprašo 37 ir 38 punktuose nurodytus sprendimus asmeniui ir Teisingumo ministerijai turi būti pranešta ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1R-69](#), 2014-03-06, paskelbta TAR 2014-03-07, i. k. 2014-02894

VII. SPRENDIMŲ APSKUNDIMAS

41. Kvalifikacinės komisijos sprendimai gali būti skundžiami Teismo ekspertizės įstatymo nustatyta tvarka teismo ekspertizės įstaigos vadovui. Teismo ekspertizės įstaigos vadovo sprendimai dėl atsisakymo patenkinti skundo dėl kvalifikacinės komisijos sprendimo reikalavimus gali būti skundžiami teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1R-69](#), 2014-03-06, paskelbta TAR 2014-03-07, i. k. 2014-02894

42. Teismo ekspertizės įstaigos vadovo sprendimai, priimti šio aprašo 12 ir 13 punktuose nustatytais atvejais, gali būti skundžiami pasirinktinai: administracinių ginčų komisijai arba tiesiogiai administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, Įsakymas

Nr. [1R-69](#), 2014-03-06, paskelbta TAR 2014-03-07, i. k. 2014-02894

Dėl teisingumo ministro 2012 m. lapkričio 30 d. įsakymo Nr. 1R-302 „Dėl Teismo eksperto kvalifikacijos suteikimo ir Teismo eksperto kvalifikacijos pažymėjimo išdavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo